

Schmidt Mária: Légy bátor, polgár!

2016 október 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

„A telefonálás nehezebb volt a kormányzásnál. Eleinte csak reggel 6-kor lehetett telefonálni, ha az ember felment Erfurt fölé, a Steigerwald magasságába. Csak éppen ekkor Bonnban még senki nem vette fel a telefont.”

A fentihez hasonló tapasztalatokkal a legtöbb nyugati politikus nem rendelkezik. *Bernhard Vogel* azonban rendszerváltó politikus, aki saját b?rén tapasztalta meg, milyen örökséget hagyott hátra a kommunizmus, milyen hatalmas er?feszítés és teljesítmény kellett ahhoz, hogy romjait eltakarítsuk, és új jöv?t építhessünk magunknak. Vogel tehát tudja, honnan indultunk, és milyen messzire jutottunk. Az eredményeket nem csak GDP-ben és költségvetési hiányszámokban méri, hanem a meggyógyított lelkekre, a behegesztett sebekre is figyel. Mert keresztény ember, aki vallja: a lélek, a nemzet újjáépítése fontosabb a gazdaság és a környezet új életre keltésénél, de az ideális az, ha ezek egyszerre, egymást segítve, egymást kiegészítve mennek végbe. Mi, magyarok, és a többiek is mind, akik megdöntöttük a kommunizmust és visszaszereztük hazánkat, hogy szabad és független országként építsünk magunknak demokratikus jöv?t, azért külön is figyelünk Vogelre, mert egy közülünk. Mert tapasztalatai a mi tapasztalatainkkal rokonok, még akkor is, ha ezekre a miénkt?l nagyon eltér? politikai pályát bejárva tett szert.

Bernhard Vogel ugyanis nemcsak a *CDU* egyik vezet? politikusa, *Rajna-Pfalz sikeres tartományi miniszterelnöke* (1976-1988), a *Bundesrat* kétszeri elnöke (1976-77, 1987-88) majd az *Adenauer Alapítvány* vezet?je (1989-1995, 2001-2009) és *Kohl* kancellár egyik legközelebbi munkatársa és szövetségese volt, de a legnehezebb id?szakban, a német újraegyesítés után tizenegy és fél éven keresztül (1992-2003) *Türingia miniszterelnökeként is* szolgált. Rendszerváltoztató volt tehát a számunkra oly kedves tartományban, mellyel *Árpád-házi Szent Erzsébet* köt össze bennünket évszázadok óta.

1992. január 27-én Vogel egy munkaebéden vett részt *Münchenben*, amikor az ebéd vége felé az egyik pincérn? elkiáltotta magát: „*van itt valami Vogel*?” Merthogy a kancellár kereste telefonon. Kohl akkor közölte vele, hogy nincs más megoldás, ? lesz Türingia miniszterelnöke, és ezért haladéktalanul *Erfurtba* kell mennie. 5 órával kés?bb ott is volt.

Kohl az egyik legtapasztaltabb politikust, régi harcostársát küldte Türingiába, hogy sikerre vigye a rendszerváltoztatást, hogy példáját és eredményeit a többi új tartomány is kamatoztathassa, hogy az újraegyesülés traumatikus hatásait leküzdve egész Németországnak bizonyítsa, a nehézségek átmenetiek, leküzdésük révén egységes, er?s és 21. századi hivatását megtaláló Németország születhet meg. Az a munka, ami Erfurtban várt Vogelre, hasonló volt tehát, mint amivel régiónknak is meg kellett birkóznia.

Keveset beszélünk arról, hogy nem volt olyan elméleti kézikönyv, gyakorlati segédanyag, ami eligazítást adhatott volna arról, hogyan kell az állami tulajdonból újra magántulajdont csinálni. A szocialista tervgazdaságból a szociális piacgazdaságba vezet? út járatlan volt, nem létezett sem módszertani, sem elméleti, sem gyakorlati útmutatás hozzá. Mindent élesben kellett kitalálni, kikísérletezni. Az állami tulajdonból újra magántulajdonon alapuló piacgazdaságot csak úgy lehetett csinálni, ha a pénzügyi és gazdasági intézkedéseket rugalmasan, az adott körülményekhez és feltételekhez alkalmazkodva lépjük meg. Vogel a saját b?rén tapasztalta meg, – ahogy mi is mindannyian – hogy az átépítés sokkal nehezebb, mint az újjáépítés. Hiszen az átépítés alatt az életnek zavartalanul tovább kell folynia, és mindenkinek a romhalmazok között kell helytállnia. Míg ha új épületet húzunk fel, az építkezés alatt maradhatunk régi otthonunkban, vagy bérelhetünk magunknak átmeneti szállást addig, amíg az új elkészül. Türingia Vogel vezetésével helytállt, s?t, rekordid? alatt sikeres országgá vált. Németország keleti felében, ahogy a régió legtöbb országában, a rendszerváltoztatók sikertörténetté tették a rendszerváltoztatást. Így van ez, annak ellenére, hogy ezer akadályt kellett hozzá leküzdeni, és súlyos árat kellett érte fizetni, miközben a sikerért munkálkodók teljesítményének megsüvegelése még nem történt meg.

A kommunizmus összeomlása, a rendszerváltoztatás, a szabadság és a nemzeti függetlenség megélése az abban résztvev? generációk számára legmerészebb álmaik valóra válását jelentették. Akik nem éltek kommunista diktatúrában, nem tapasztalták meg nyomasztó, félelemmel teli leveg?jét, a bezártságot, a kitörést ellehetetlenít?, teljesítményt visszafogó mindennapjait, azoknak fogalmuk sincs arról a felszabadító élményr?l, arról az életörömr?l, ami minden porcikánkat átjárta a „csodák éve” katartikus pillanataiban. Akkor, amikor *endékás* barátaink az osztrák-magyar határon átléptek a szabadságba. Akkor, amikor 1989. június 16-án eltemettük végre 1956 h?seit és vele a Kádár-rendszert! Amikor Orbán Viktor a szovjet megszállók kivonását és szabad választásokat követelt!

1989. november 9-én Vogel Helmut Kohllal az Adenauer Alapítvány másnapi megnyitójára hivatalos állami látogatásra Varsóba érkezett. De aznap este led?lt a berlini fal, és kelet-berliniek tízezrei özönlöttek át az addig tiltott Nyugatra. A vendéglátó *Lech Walesa* csak annyit mondott az útját félbeszakító és hazautazó Kohlnak: ez Németország újraegyesítését jelenti. A próféta beszélt bel?le.

A rendszerváltoztatást – amit a baloldali sajtó, hogy jelent?ségét elleplezze és lekicsinyítse, az utolsó *SED* f?titkár kifejezésével *Wendének,* vagyis fordulatnak hazudik – a régió népei az utcákon vívták ki: például Kelet-Németországban, ahol „*Wir **sind** das Volk!* ” (mi vagyunk a nép) kiáltással vették a saját kezükbe a történelmi események irányítását. Vogel torokszorító, hatalmas élményként számol be arról, hogy korábban elképzelni sem tudta, hogy egyszer majd ennyi ember, ilyen határozottan kimegy az utcára, hogy eltökéltségével meghátrálásra kényszerítse a kommunista hatalomgyakorlókat. Ezért nem fordulat, ami történt, hanem antikommunista forradalom, hiszen mi, magyarok, a lengyelek, a keletnémetek, a románok stb. milliói álltak ki a szabadság, a függetlenség és a demokrácia mellett, a diktatúra és az idegen megszállás ellen.

Lenin a németekb?l nem nézte ki a forradalmi magatartást, ezért is küldött *Moszkvából* a húszas évek elején többször is instruktorokat, mások mellett *Kun Bélát* is, hogy robbantsa ki a világforradalom soron következ? lépését helyettük Németországban, mert meggy?z?dése szerint a németek, miel?tt megrohamoznak egy pályaudvart, el?tte peronjegyet vesznek. Hát 1989-ben nem vettek. A németek is – hozzánk hasonlóan – sikeres forradalmat csináltak, és miután visszanyerték a hazájukat, újraegyesítették. „Wir sind **ein** Volk!” (Egy nép vagyunk) lett akkorra az új jelszavuk. És ha már újraegyesítették, újjá is szervezték és újjá is építették azt. Ezt minden nehézség és buktató ellenére olyan sikeresen tették, hogy húsz év alatt újra összen?tt, ami összetartozott, de amit negyven éven keresztül külön életre kényszerítettek.

Bernhard Vogel a rendszerváltó országok és az egykori NDK között abban látja a dönt? különbséget, hogy míg a többi egykori szocialista ország átalakult, az NDK megsz?nt létezni. Államisága megsz?nt, amikor beolvadt a Német Szövetségi Köztársaságba. Ez valóban lényeges különbség, téved azonban, ha úgy véli, csak az endékások nem hasonlítottak semmit az egyesülés pillanatától a régi id?khöz, mert viszonyítási pontjuk azonnal a nyugatnémet lett. Nálunk is, ahogy a régió többi országban, Lengyelországban vagy Szlovákiában, szintén a nyugati életszínvonal vált azonnal normává, elérend? céllá. Mert mindahányan úgy ráztuk le magunkról a ránk kényszerített, több mint négy évtizedes kommunista diktatúrát, és a vele együtt járó szovjet megszállást, mint kutya a vizet. Alig maradt nyoma, s ami mégis, azt rekord tempóban igyekeztünk lebontani, áthelyezni, átépíteni, de legalábbis átfesteni. Lubickoltunk a szabadságban, annak ellenére is, hogy súlyos árat fizettünk érte, hiszen 1989-ben Türingiában 4 emberb?l 3 elvesztette a munkáját, és tartósan munkanélkülivé vált. Nálunk is közel egymillióan kerültek az utcára. Nehéz id?k voltak, ami sokak szájízét megkeserítette. Ugyanakkor ma már tudjuk, hogy az akkor ránk kényszerített, kíméletlen lépéseknek köszönhet?en az egykori NDK könnyebben vészelte át a 2008-as válságot, mint Németország nyugati fele, mert a ’90 utáni kényszerek következtében a változtatások, és így a modernizáció mélyebbre nyúlt, mint ott. Talán az egykori NDK-hoz hasonlóan mi is könnyebben viselhettük volna a pénzügyi, gazdasági összeomlás terheit, ha nem váltunk volna addigra a *böszmeség* által sújtott területté.

Örömpolitika

Bernhard Vogel az a politikus, aki hosszú pályafutása alatt mindig élt, de soha nem élt vissza a választóktól kapott bizalommal. Vallja: az menjen politikusnak, aki szereti az embereket, és elhívatottan képviseli az érdekeiket, mert csak így érhet? el, hogy a választóknak és a politikusoknak is örömet szerezzen a politika, aminek feltétele, hogy a bölcsességen, az igazságosságra való törekvésen, a bátorságon és a mérsékletességen nyugodjon. Az ilyen politika hosszú távon sikerre van ítélve. Vogelnek ez volt a receptje, ami mellett egész pályafutása alatt kitartott.

Vogel elkötelezetten Európa-párti, ami nem jelenti, hogy ne látná az Unió gyengéit, strukturális problémáit, nehézségeit. De felfogása szerint, ha türelmesek maradunk, adunk id?t Európának, és persze magunknak is ahhoz, hogy szokjuk egymást, hogy azt keressük, ami egyesít, és ne azt, ami elválaszt, lesz közös jöv?nk. Ha így teszünk, meggy?z?dése szerint az Unió jöv?je nem lehet kétséges. Fontos azonban, hogy ne halogassuk tovább a kérdést: milyen Európát is akarunk? Szövetségi államot? Államszövetséget? Az államok szövetségét? Ha erre a kérdésre megtaláljuk a választ, egy sor el?ttünk álló döntés okafogyottá válik, illetve leegyszer?södik.

Vogel már az európai polgárokat jelenleg leginkább nyugtalanító migránsválság eszkalálódása el?tt figyelmeztetett arra, hogy minden erény az ellenkez?jére fordul, ha túlzásba viszik. Ahogy azt is felidézi: Németországban jobboldali értelmiségi nem létezik, aki azt mondja magáról, hogy értelmiségi, vagy akit mások annak tartanak, azt úgy kell érteni, hogy az illet? baloldali. Az ? szellemi egyeduralmuknak köszönhet?en, egészen a legutóbbi id?kig, az emberi jogok elleni kriptofasiszta támadásnak min?sült Németországban az az elvárás, hogy a bevándorlók tanuljanak meg gyorsan és jól németül. Ugyanezek, akik a mai német közbeszédet uralják, fels?bbrend?ségük bizonyítékául arra hivatkoznak, hogy ?k, mármint akik Németországban számítanak, olyan alaposan feldolgozták a

múltjukat, mint senki más. Ebb?l eredeztetik felhatalmazásukat arra, hogy mindenkit kioktassanak az egyedül helyes és követend? útról. Szögezzük le: a múlt legy?rése, ahogy azt a németek értik, hiszen ezt a kifejezést használják rá (Vergangenheitsbewältigung) lehetetlen vállalkozás. A múltat nem lehet legy?rni, nem lehet meg nem történtté tenni, mert magunkkal cipeljük terheit, ha máshol nem, akkor a zsigereinkben, a félelmeinkben, a reflexeinkben. Újra és újra foglalkoznunk kell vele, új és új szempontok, tanulságok figyelembevételével kell faggatnunk, szóra bírnunk. Ez egy véget nem ér? folyamat, nem pedig egyszer végrehajtandó gyakorlat, amit ha elvégeztünk, kipipáltuk, hogy aztán hivatkozási alapként forgathassuk mások feje felett, mint valami furkósbotot, ahogy azt egyes német megmondóemberek újabban egyfajta erényterrort alkalmazva teszik, illetve ahogy Vogel is írja: a történelem okán hajlamosak vagyunk a parancsoló hangnemre másokkal szemben. Vogel kritikus ezzel a magatartással szemben: képvisel?it lustának és g?gösnek tartja, és úgy véli, hogy felel?sségvállalásukat kényelemszeretetük túl sok esetben írja felül.

Ahogy az államnak és a társadalomnak is szüksége van értékekre, úgy nem nélkülözhetik az egyes polgárok a méltóságot. Ez az alapja annak a bizalmi t?kének, ami minden sikeres politika el?feltétele. A sikeres keresztény politikához ezen felül szükség van az egyház értékteremt? és értékadó szerepére is. Vogel szerint az ideális az, ha a politika keresztény, szociális, liberális és egyben értékkonzervatív. Fontos, hogy miel?tt valami régir?l döntünk, mérlegeljük, hogy a jöv? számára is megfelel?-e, az újat pedig vizsgáljuk meg abból a szempontból, hogy valóban jobb a jöv? számára, mint az, amit felváltunk vele.

Vogel arra figyelmeztet bennünket, hogy a g?gnek, az elbizakodottságnak nincs helye a politikában. Mint ahogy arra is felhívja a figyelmünket, ne felejtsük, hogy a baloldal egyenl?ségre vonatkozó ígérete nem jelent automatikusan igazságosabb viszonyokat. S?t, a kommunizmus majd fél évszázados gyakorlata azt bizonyította, hogy az egyenl?ség megt?ri maga mellett a terrort és az igazságtalanságot is. Törekedjünk inkább arra, minél többen legyenek azok, akiknek van valamijük, hogy adhassanak bel?le azoknak, akiknek semmijük sincs. Célozzuk meg azt, hogy mindenki gondoskodhasson magáról, a politika pedig arról gondoskodjon, hogy ezt meg is tehessék. Vogel hosszú pályafutása alatt azt is mindvégig szem el?tt tartotta, hogy ha nem is lehet mindig, mindenr?l nyíltan és kimerít?en tájékoztatni a nyilvánosságot, de amit elmondunk, az igaz legyen. Egy hosszú és sikeres politikai pálya tapasztalatait foglalja össze ez a könyv. Egy olyan hazafiét, aki egész életét nemzeti közössége szolgálatának szentelte.

Szerencsés az az ország, amelynek ilyen fiai vannak. Akik nemcsak utat mutatnak, de el?ttünk is járnak.

Günther Nonnenmacher, Bernhard Vogel: *Légy bátor, polgár. A politika esélyei z?rzavaros id?kben.* Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, 2016

Schmidt Mária - http://latoszogblog.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló